

Reguleringsmyndigheten
for energi

Energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 14.04.2025

Vår ref.: 202505147-2 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 25/388-

Høringssvar fra Reguleringsmyndigheten for energi om plikt til å holde av kapasitet

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) viser til Energidepartementets høringsbrev av 19. februar 2025 med referanse 25/388-, vårt forslag til forskriftsendringer av 26. juni 2024 (RME 202308686-6) og e-post av 12. februar 2025 (202505147-3).

RME støtter prinsippene i Energidepartementets forslag til endringer i forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM) for å innføre en plikt for til å sørge for at mindre uttakskunder ikke må vente på investeringer i regional- og transmisjonsnett. Vi er enig i Energidepartementets vurdering om at det ikke bør innføres en tilsvarende plikt i distribusjonsnettet og at det legges opp til bruk av kvalitative kriterier. RME mener at den innretningen som er foreslått er basert på objektive kriterier og at forskjellsbehandlingen er saklig og forholdsmessig. RME mener at varslingsplikten foreslått i ny NEM § 3-2 A siste ledd ikke bør innføres. Den nærmere begrunnelsen for dette følger nedenfor.

Plikt til å varsle Reguleringsmyndigheten for energi

Energidepartementet har foreslått en varslingsplikt til RME når nettselskapene ser at det ikke er mulig å holde av tilstrekkelig kapasitet til å møte forventet etterspørsel fra uttakskunder under terskelverdiene. Varslingsplikten er foreslått å gjelde både for regional- og transmisjonsnett.

Manglende utredning

RME mener at innføringen av en varslingsplikt som foreslått ikke er godt nok utredet og begrunnet. Vi viser spesielt til at det ikke er redegjort for varslingspliktens formål og at flere sentrale spørsmål ikke er berørt i høringsdokumentet. Slik RME ser det, er det en reell mulighet for at varslingsplikten i verste fall kan virke kontraproduktivt. Vi er bekymret for at nettselskap kan oppfatte at varslingsplikt har en fristutsettende virkning for krav til å planlegge, søke konsesjon for, og investere i nettanlegg etter tilknytningsplikten. Videre mener RME at det ikke er synliggjort i høringsdokumentet hvordan Energidepartementet tenker at vi skal følge opp innkomne varsler. Vi understreker at oppfølging av varslingsplikten vil få betydning for vår ressursituasjon og at det vil kunne påvirke vår mulighet til å prioritere de områdene vi mener er viktigst.

E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:
www.reguleringsmyndigeten.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

RME fremhever i den forbindelse at varslingsplikten, slik vi ser det, legger opp til at RME skal ha en mer aktiv rolle i å følge opp tilknytningsplikten for vanlig forbruk enn etter gjeldende regulering, men også en tettere oppfølging enn overfor produsenter og øvrige uttakskunder. Vi understreker at RMEs tilsyns- og kontrollmulighet er et godt og effektivt virkemiddel til å sørge for at nettselskap overholder pliktene de er underlagt i medhold av energiloven, men at RME bør ha frihet til selv å vurdere hvem og hva vi skal føre tilsyn med. RME er bekymret for at varslingsplikten vil kunne legge føringer for hva RME skal føre tilsyn og kontroll med på en måte som ikke er hensiktsmessig. Videre understreker RME at vi forventer å ta stilling til hvorvidt nettselskap har oppfylt sine plikter etter foreslått ny NEM § 3-2 A første og andre ledd som ledd i utøvelsen av vår tvisteløsningsmyndighet i uenighetssaker etter NEM § 4-13.

RME oppfatter at den foreslåtte varslingsplikten pålegger nettselskapene å orientere om brudd på tilknytningsplikten, som er en sentral plikt for nettselskap, og hvor brudd kan sanksjoneres. RMEs vurdering er at den foreslåtte varslingsplikten har en side til taushetsretten etter forvaltningsloven § 48. Denne problemstillingen er ikke berørt i høringsdokumentet.

Om varslingspliktens innhold

Dersom det skal innføres en varslingsplikt, mener RME at det uansett ikke er godt nok beskrevet i høringsdokumentet hva et varsel skal inneholde utover å synliggjøre at det under et spesifikt punkt i nettet *«ikke er mulig å holde av kapasitet til uttakskunder under terskelverdiene [...] på grunn av begrensninger i nettanlegg»*. Det vil være vanskelig for nettselskapene å forholde seg til plikten når det ikke er gitt nærmere føringer for hva plikten innebærer. Tilsvarende vil det bli krevende for RME å vurdere hvorvidt nettselskapene har oppfylt varslingsplikten når pliktens innhold ikke er klarlagt.

RME legger til grunn at et varsel skal være skriftlig, selv om dette ikke direkte fremgår av høringen. Videre mener RME at varselet i tillegg – dersom det skal ha noen nyttevirksomheter – som minimum bør inneholde en redegjørelse for nettselskapets forventninger til forbruksutviklingen og for hvilke planer de har for å etablere nødvendig nettkapasitet som sikrer at det er driftsmessig forsvarlig å tilknytte uttakskunder under terskelverdiene. Vi mener uansett at det bør fremgå av forskriften hva et eventuelt varsel til RME skal inneholde.

I merknadene til tredje ledd skriver Energidepartementet at hvis begrensninger i nettet ikke gjør det mulig å holde av kapasitet til uttakskunder under terskelverdiene, må nettselskapene *«[...] sette i gang med nettførsterkninger for å overholde plikten i første og andre ledd, med mindre det kan sannsynliggjøres at det ikke vil komme forespørsler fra uttakskunder under terskelverdiene»*.

Vi mener at plikten til å varsle går lengre enn nødvendig dersom nettselskapene også må varsle RME når deres forventninger til forbruksutviklingen tilsier at det *ikke* er behov for å forskuttere investeringer. Vi mener derfor at varslingsplikten bør innrettes på en måte som gjør at nettselskap først må varsle RME når deres forventninger til forbruksutviklingen tilsier at det vil komme kunder som nettselskapene har en plikt til å holde av kapasitet til og det ikke er nødvendig nettkapasitet i eksisterende nett til å dekke disse forventningene når ledetid for tiltak er hensyntatt.

Generelt om innholdet i plikten foreslått i ny NEM § 3-2 A første og andre ledd

Forslaget er ikke tydelig på hvor mye kapasitet nettselskapene kan holde av til kunder under terskelverdiene. RME mener at nettselskapene bare kan holde av kapasitet i den utstrekning deres forventninger til forbruksutviklingen tilsier at er nødvendig, og at kapasitet utover dette skal være fristilt til bruk også for kunder over terskelverdiene.

Videre forutsetter RME at den foreslåtte plikten til å «holde av kapasitet» først og fremst innebærer en plikt til å forskuttere investeringer basert på forventet fremtidig etterspørsel, og at det ikke åpner for en generell tilknytningsstopp. RME mener at dersom tilknytning av en kunde vil være driftsmessig forsvarlig, må nettselskapene i utgangspunktet tilknytte kunden. Det gjelder også for kunder som overstiger terskelverdiene, forutsatt at kunden har oppfylt kriteriene for modenhet. Hvis nettselskapet deretter vurderer at det ikke lenger er nok kapasitet tilgjengelig til å tilknytte kunder under terskelverdiene basert på deres forventninger til forbruksvekst, må de sette i gang tiltak for å øke kapasiteten.

Om nettselskapenes forventninger til forbruksutviklingen

Begrepet forventninger til forbruksutviklingen er i merknadene til bestemmelsen omtalt som «sannsynlighetsjusterte forventninger» og det er presisert at nettselskapene skal legge til grunn «rimelige forbruksforventninger». Det er lagt opp til at nettselskapene har et visst skjønn, men forslaget presiserer ikke hvilken tidsserie nettselskapene kan eller skal basere seg på. Energidepartementet skriver på s. 6 i høringsnotatet at nettselskapene «*bør tilknytte uttakskunder over terskelverdier, dersom nettselskapene har tid til å gjennomføre nødvendige nettførsterkninger for forbruksutviklingen hos uttakskunder under terskelverdier som ligger lenger ut i tid*». RME mener det er et fornuftig utgangspunkt. Slik vi ser det, vil det være naturlig at forventningene er knyttet opp mot ledetiden for tiltak på det aktuelle nettnivået. Det betyr at hvis forventet ledetid for å etablere ny kapasitet i regionalnettet eksempelvis er seks år, skal nettselskapenes forventninger til forbruksutvikling i hvert fall ikke ta høyde for forbruk som forventes lengre ut i tid enn det.

RME anbefalte at regionalnettselskapene skal basere sine antakelser om forbruksvekst på effektprognosene de plikter å utarbeide etter forskrift om energiutredninger. Vi mener at nettselskapene bør kunne bruke disse effektprognosene for å oppfylle plikten til å etablere «forventninger til forbruksutviklingen» etter foreslått ny NEM § 3-2 A.

Om energigrensen i transmisjonsnettet

Terskelverdien i transmisjonsnettet er foreslått supplert av en energigrense. RME mener at forventningene om kundens årlige forbruk bør være basert på informasjon nettselskapene innhenter når de gjør en modenhetsvurdering etter NEM §§ 3-4 og 3-5. Det betyr at de bør klargjøre hvilken brukstid kunden forventes å ha gjennom kravene for å oppfylle kriteriene for modenhet i modenhetsvurderingen nettselskapene plikter å foreta.

Hjemmelsgrunnlag for sanksjonering av pliktbrudd og dispensasjonsadgang

RME understreker at brudd på NEM § 3-2 A kan gi negative konsekvenser for aktører som har eller vurderer å be om ny eller økt kapasitet. Et pliktbrudd vil dermed kunne ha langt- og dypttrekkende konsekvenser også for andre aktører og nettselskap. RME mener derfor at foreslått ny NEM § 3-2 A bør inkluderes i opplistingen i NEM §§ 8-3 og 8-4, men vi er enig med Energidepartementet i at det normalt og som et utgangspunkt vil være mest hensiktsmessig å følge opp nettselskapene med pålegg og tvangsmulkt, ved manglende etterlevelse av den nye bestemmelsen.

Videre mener RME at det er behov for en generell dispensasjonsadgang i NEM. Vi viser til at vi har en dispensasjonsadgang etter de fleste andre forskrifter. RME mener at det er fornuftig å ha en sikkerhetsventil for uforutsette tilfeller – spesielt fordi det over tid har blitt et mer detaljert og preskriptivt regelverk.

Med hilsen

Jon Erik Ur Gjerde

Rådgiver

Godkjent av Torfinn Jonassen
Seksjonssjef

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

Energidepartementet

Kopimottakerliste: